

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae

Judecători – Guzun Ion, Covalenco Elena, Catan Liliana și Diaconu Iurie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017, declarat de inculpatul

Jumbei Sergiu Xxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

1. prima instanță: 17.05.2016 – 02.11.2016;
2. instanța de apel: 07.12.2017 – 07.06.2017;
3. instanța de recurs: 03.08.2017 – 21.11.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 02 noiembrie 2016, Jumbei Sergiu învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, a fost achitat, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința de achitare, instanța de fond a constatat că prin rechizitoriu, Jumbei Sergiu este învinuit că la 01.06.2015, aproximativ la orele 09:20, conducând automobilul de model Land Rover cu n/î xxxxx și deplasându-se în r-nul Orhei, pe str. Vasile Lupu intersecție cu str. Miron Costin, în apropierea filialei băncii comerciale „Eximbank” SA, fiind sub incidența indicatoarelor rutiere 5.50.1 și 5.50.2 „Trecere nederijată pentru pietoni”, ajungând chiar la trecerea pentru pietoni semnalizată prin marcajul rutier corespunzător, nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizau condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare al traficului rutier, iluminarea, de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat cerințele art. 22 din Legea nr. 131-XVI din 07.06.07 privind siguranța traficului rutier, care în alin. (4) prevede că „participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic”, pct. 3) al Regulamentului Circulației Rutiere care stipulează că „participanții la trafic sânt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sânt provocate

de circumstanțe iminente”, pct. 4) al Regulamentului» Circulației Rutiere, care indică că „orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia”, reglementările pct. 11) lit. f) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevăd că „conducătorul de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării este obligat să cedeze trecerea pietonilor la trecerile pentru pietoni cu circulația nedirijată. În cazul în care înaintea trecerii pentru pietoni să oprească sau să reducă viteza, conducătorii altor vehicule care se deplasează pe benzile alăturate pot continua deplasarea numai asigurându-se că în fața vehiculului menționat nu sunt pietoni. Este interzisă intrarea pe trecerea pentru pietoni dacă în direcția de mers circulația este blocată și prin aceasta conducătorul va fi forțat să oprească, astfel creînd obstacole pietonilor care traversează carosabilul, precum și prevederile pct. 45) alin. (1) și (2) din Regulamentul Circulației Rutiere care reglementează că „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” și manifestând neglijența criminală în circumstanțele expuse, nu a reacționat adecvat, iar ca rezultat al celor menționate a comis tamponarea pietonului Teslaru Ion, născut la xxxxx, domiciliat în satul Xxxxx, raionul Xxxxx, care se deplasa regulamentar pe trecerea de pietoni, de la dreapta la stânga în raport cu direcția de mișcare a automobilului de model Land Rover, cu n/î xxxxx. Urmare a accidentului rutier, pietonului Teslaru Ion, i-au fost cauzate vătămări corporale manifestate prin fractura ambelor oase a gambei stângi, ce au un caracter deschis și condiționează fractura osului tibia și se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Jumbei Sergiu în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, individualizată prin „*încălcarea regulilor de securitate a circulației, comisă de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau sănătății*”.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul în Procuratura Pentru Combaterea Criminalității și Cauze Speciale, Rotaru Denis prin care a solicitat casarea sentinței judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 02.11.2016, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Jumbei Sergiu să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa închisorii a o suspenda condiționat pe un termen de probațiune de 4 ani.

În susținerea apelului declarat, acuzatorul de stat a menționat că nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia, de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost prezentate probe în sprijinul învinuirii, care

dovedesc cu certitudine vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate, astfel instanța de fond a ignorat declarațiile părții vătămate Teslaru Ion, care a indicat direct că în momentul când a început să treacă strada, în fața trecerii de pietoni s-a oprit un automobil de culoare verde și tot atunci el a început a traversa strada pe trecerea de pietoni, de asemenea au fost ignorate declarațiile martorului Neghin Iurie, care a menționat că la trecerea de pietoni a văzut o persoană de gen masculin, cu vârsta de aproximativ de 60 ani, care avea în mână o sacoșă și care a pășit pe trecerea de pietoni, intenționând să traverseze drumul. El imediat s-a oprit să-i cedeze trecerea. La fel au fost ignorate și declarațiile martorului Popescu Vera, care a menționat că a văzut pietonul care trecea pe trecerea pentru pietoni.

În viziunea procurorului, instanța de fond a ignorat și procesul-verbal din 12.06.2015, de examinare a imaginilor video, din conținutul cărora se vede clar că automobilul (microbuzul) oprește în momentul în care pietonul începe traversarea trecerii de pietoni, iar automobilul de teren continuă mișcarea și tamponează pietonul pe trecerea de pietoni.

Acuzatorul de stat a opinizat că nu suportă nici-o critică și concluzia instanței că pietonul Teslaru Ion a încălcat prevederile pct. 115-116 al Regulamentului Circulației Rutiere începând deplasarea pe trecerea de pietoni, or, din declarațiile martorilor, părții vătămate, imaginile de la camera video, este evident că pietonul Teslaru Ion a început traversarea drumului, doar după ce a stopat automobilul (microbuzul) care era în față. Totodată nu poate fi imputat părții vătămate Teslaru Ion faptul că el nu își aduce aminte precis momentul impactului cu automobilul, și astfel de apreciat că pietonul Teslaru Ion s-a lovit singur de automobil, or, dacă s-ar merge după această logică se poate deduce că pietonul Teslaru Ion singur a sărit în fața automobilului, ceea ce este un absurd, deci, este evident că fapta infracțională a fost săvârșită de inculpat, ca consecință a încălcării de către el a pct. 11) lit. f) al Regulamentului Circulației Rutiere al RM.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017, a fost admis apelul declarat de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Denis Rotaru, împotriva sentinței Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 02 noiembrie 2016, casată sentința și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Jumbei Sergiu Xxxxx, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, pe un termen de probațiune de 1 an, dacă în acest timp inculpatul nu v-a săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, v-a îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a menționat că, în urma rejudecării cauzei, instanța de apel a constatat că:

Inculpatul Jumbei Sergiu, la data de 01.06.2015, aproximativ la ora 09:20, fiind la

volanul automobilului de model Land Rover cu n/î xxxxx și deplasându-se în or. Orhei pe str. Vasile Lupu, intersecție cu str. Miron Costin, or. Orhei, în apropierea filialei băncii comerciale „Eximbank” SA, aflându-se sub incidența indicatoarelor rutiere 5.50.1 și 5.50.2 „trecere nederijată pentru pietoni”, ajungând chiar la trecerea pentru pietoni semnalizată prin marcajul rutier corespunzător, nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizau condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare al traficului rutier, iluminarea, de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat cerințele art. 22 din Legea nr. 131-XVI din 07.06.07 privind siguranța traficului rutier, care în alin. (4) prevede că „participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluența și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic”, pct. 3) al Regulamentului Circulației Rutiere care stipulează că „participanții la trafic sânt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sânt provocate de circumstanțe iminente, pct. 4) al Regulamentului Circulației Rutiere, care indică că „orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia”, reglementările pct. 11) lit. f) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevăd că „conducătorul de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării este obligat să cedeze trecerea pietonilor la trecerea la trecerile pentru pietoni cu circulația nederijată. În cazul în care înaintea trecerii pentru pietoni să oprească sau să reducă viteza, conducătorii altor vehicule care se deplasează pe benzile alăturate pot continua deplasarea numai asigurându-se că în fața vehiculului menționat nu sunt pietoni. Este interzisă intrarea pe trecerea pentru pietoni dacă în direcția de mers circulația este blocată și prin aceasta conducătorul va fi forțat să oprească, astfel creînd obstacole pietonilor care traversează carosabilul, precum și prevederile pct. 45) alin. (1) și (2) din Regulamentul Circulației Rutiere care reglementează că „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” și manifestînd neglijența criminală în circumstanțele expuse, nu a reacționat adecvat, iar ca rezultat al celor menționate a comis tamponarea pietonului Teslaru Ion, care se deplasa regulamentar pe trecerea de pietoni, din partea dreaptă spre stînga în raport cu direcția de deplasare a automobilului de modelul „Land Rover”, cu n/î xxxxx.

Urmare a accidentului rutier, pietonului Teslaru Ion, i-au fost cauzate vătămări corporale manifestate prin fractura ambelor oase a gambei stîngi, ce au un caracter deschis și condiționează fractura osului tibia și se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Astfel, prin acțiunile sale Jumbei Sergiu a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, individualizată prin încălcarea regulilor de securitate a circulației, comisă

de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau sănătății.

Necâtând la faptul că inculpatul Jumbei Sergiu nu a recunoscut vina, instanța de apel a ajuns la concluzia că vina acestuia de comiterea infracțiunii incriminate, este demonstrată integral prin probele administrate în faza urmăririi penale, care au fost cercetate în ședința instanței de fond și supuse verificării de către instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, și anume:

- declarațiile părții vătămate Teslaru Ion (f.d. 46, 67-68 vol. I);
- declarațiile martorului Popesco Vera (f.d. 90-92 vol. I);
- declarațiile martorului Neghin Iurie (f.d. 47-48 vol. I).

Aferent declarațiilor părții vătămate și a martorilor audiați în ședința instanței de fond și verificate suplimentar în ședința instanței de apel, instanța de apel a considerat că, vina inculpatului Jumbei Sergiu, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Codul penal, este dovedită și prin alte probe, precum sunt:

- procesul-verbal de cercetare la fața locului cu fototabel și schema anexă (vol.I, f.d. 19-29);
- procesul-verbal de examinare a imaginilor video din 12.06.2015 (vol.I, f.d. 53-59);
- raportul de expertiză judiciară nr. 1850, nr. 439 din 01.02.2016 (vol.I, f.d. 103-110).

Analizând și cercetând probele menționate supra din punctul de vedere al pertinentei, concludentei și veridicității lor, instanța de apel a ajuns la concluzia că în acțiunile lui Jumbei Sergiu, sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, astfel că concluzia instanței de fond privind achitarea inculpatului este una pripită, formală și neîntemeiată.

În opinia instanței de apel, existența legăturii cauzale dintre fapta comisă de către Jumbei Sergiu și urmările prejudiciabile este dovedită integral prin raportul de expertiză judiciară nr. 1850, nr. 439 din 01.02.2016, conform căruia „în baza datelor expuse reiese că a avut loc tamponarea pietonului cu partea proeminentă laterală a automobilului, cu bagheta aripii spate dreapta, la nivelul gambei stângi. La momentul contactului pietonul se afla în mișcare, în poziție verticală, cu partea stângă a corpului orientat spre automobilul în mișcare”. Reieșind din circumstanțele stabilite, volumul (fractura ambelor oase ale gambei) și mai ales caracterul fracturilor (de tip „bamper”), au fost produse în urma tamponării pietonului și au avut caracter deschis.

Circumstanțele expuse în raportul de expertiză vizat, supra, sunt confirmate și prin declarațiile părții vătămate Teslaru Ion, care a menționat că la data de 01.06.2015, când a început a traversa trecerea de pietoni, s-a uitat în părți și a văzut că în partea stângă staționa o mașină. Nu a înțeles ce vroia să facă și s-a oprit, atunci a trecut mașina, și un pic s-a oprit după care a trecut mașina și a fost lovit, de asemenea el a menționat că mergea încet pe trecerea de pietoni.

Partea vătămată a menționat că a parcurs o distanță de aproximativ doi, trei metri de la trotuar și era aproape de mijlocul trecerii. Mai înainte nu a observat dacă staționa vre-o mașină, dar a văzut că pe partea stângă era o mașina care staționa, atunci

s-a oprit să cedeze trecerea, însă s-a izbit în mașină deoarece s-a grăbit. A fost lovit din partea stângă.

La acest capitol, instanța de apel a remarcat că, alegațiile avocatului Vizdoga Ion, precum că în acțiunile lui Jumbei Sergiu lipsește legătura de cauzalitate, adică legătura dintre fapta comisă și urmările prejudiciabile sunt neîntemeiate, or, în cazul de față chiar dacă în fața automobilului condus de către inculpat nu a apărut un careva obstacol, acesta are obligația de drept de a se asigura că traversarea trecerii pentru pietoni, nu va implica careva prejudicii pietonilor, care au început, sau au continuat deplasarea pe trecerea pentru pietoni.

Este formal și convențional și argumentul apărării precum că inculpatul Jumbei Sergiu, conducând vehiculul a intrat regulamentar pe trecerea pentru pietoni, deoarece din procesul-verbal de examinare a imaginilor video din 12.06.2015, precum și s-a reprodus CD-ul cu imagini video conform căruia s-a constatat: la minutul „09:21:30”, se observă cum Teslaru Ion, care trecea pe trecerea de pieton este tamponat de către un automobil de teren de culoare întunecată, după care automobilul se mai deplasează încă câțiva metri și apoi oprește, iar din automobil iese o persoană. Din conținutul imaginilor video se vede clar că automobilul (microbuzul), oprește în momentul în care pietonul începe traversarea trecerii de pietoni, iar automobilul de teren continuă mișcarea și tamponează pietonul pe trecerea de pietoni.

Așa dar, instanța de apel a constatat cu certitudine că în cazul de față inculpatul Jumbei Sergiu, văzând microbuzul care a stopat la trecerea pentru pietoni, nu a avut drept să înainteze pentru traversarea trecerii pentru pietoni, atâta timp cât avea în fața sa un obstacol, care îi făcea imposibilă traversarea trecerii pentru pietoni în siguranță.

Mai mult ca atât, este de reținut că în înregistrarea video se vede clar că inculpatul începe deplasarea pe trecerea pentru pietoni fără a se asigura de siguranța acestei manevre și fără a se asigura că pietonul va traversa strada, astfel că la finalizarea traversării trecerii pentru pietoni, acesta pe neașteptate lovește partea vătămată Teslaru Ion, care a menționat că s-a uitat în părți și a văzut că în partea stângă staționa o mașină. Nu a înțeles ce vroia să facă și s-a oprit, atunci a trecut mașina, și un pic s-a oprit după care a trecut mașina și a fost lovit.

De reținut este că declarațiile părții vătămate Teslaru Ion, date în ședința instanței de fond, cât și în ședința instanței de apel, sunt diferite față de cele depuse în cadrul urmăririi penale, unde ultimul a menționat că în momentul când a început să treacă strada, în fața trecerii pentru pietoni s-a oprit un automobil de culoare verde și tot atunci el a început a traversa strada pe trecerea de pietoni, a făcut aproximativ un pas sau doi pe trecerea de pietoni, a trecut automobilul care staționa și a observat cum din partea stângă venea un automobil, văzând aceasta el s-a oprit, însă automobilul a continuat deplasarea. A continuat și el deplasarea și la un moment dat a simțit o lovitură, automobilul care l-a tamponat era automobil de teren.

În situația descrisă, instanța de apel a respins ca fiind nefondat argumentul apărătorului privind lipsa schimbărilor în declarațiile părții vătămate audiat în cadrul urmăririi penale, de vreme ce este evident că partea vătămată Teslaru Ion și-a modificat declarațiile, iar în viziunea instanței de apel schimbarea declarațiilor părții

vătămate se datorează influenței și dorinței de a ameliora situația inculpatului Jumbei Sergiu în vederea exonerării ultimului de la răspundere penală, cu atât mai mult partea vătămată Teslaru Ion, în ședința instanței de apel a încercat să inducă instanța de apel în eroare, prin relatarea faptului că anume dânsul este vinovat de producerea accidentului rutier.

În atare situație, instanța de apel a considerat că, organul de urmărire penală, corect și just a constatat încălcarea de către inculpatul Jumbei Sergiu, a rigorilor pct. 11, lit. f) al Regulamentului Circulației Rutiere al RM, care indică clar că „conducătorul de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării este obligat să cedeze trecerea pietonilor, la trecerile pentru pietoni cu circulația nedirijată”.

În viziunea instanței de apel anume aceste acțiuni și-au găsit realizare, prin manifestarea ignoranței de către Jumbei Sergiu a rigorilor vizate, fapt care reiese atât din declarațiile părții vătămate Teslaru Ion, cât și din declarațiile martorului Popesco Vera, care a menționat atât în ședința instanței de fond, cât și în ședința instanței de apel că deplasându-se în urma unui microbuz, care a semnalizat staționarea pe dreapta, 1-a observat pe Teslaru Ion, care stătea pe trotuar, iar când inculpatul Jumbei Sergiu a început traversarea cu automobilul, s-a auzit o lovitură în partea din spatele automobilului.

Instanța de apel a reținut că, obligația de bază a inculpatului Jumbei Sergiu, prevăzută la art. 45 alin. (1 și 2) RCR al RM, a constatat anume în manifestarea unei prudențe sporite la traficul rutier, astfel că în situația în care acesta a văzut pietonul Teslaru Ion Ion, care intenționa să traverseze strada la trecerea pentru pietoni, urma în mod obligatoriu să cedeze acestuia trecerea, iar faptul invocat de către pătimit precum că dânsul singur s-a lovit de automobil, nu constituie o împrejurare care îl exonerează pe inculpat de răspundere.

În acest context, instanța de apel a reiterat că, odată aflându-se pe trecerea pentru pietoni nedirijată, partea vătămată avea dreptul prioritar de a traversa strada, mizând pe respectarea de către conducătorii unităților de transport a rigorilor pct. 4 din RCR al RM, care spune clar că „orice participant la trafic care respectă cerințele RCR al RM, trebuie să conteze pe faptul că și alți participanți la trafic execută cerințele acestuia”, acțiune însă ignorată de către inculpatul Jumbei Sergiu, care având obligația de a permite pietonului să traverseze strada la trecerea pentru pietoni, a manifestat o imprudență, considerând că pietonul Teslaru Ion, nu va întreprinde careva acțiuni în vederea traversării străzii.

Instanța de apel a considerat că, aceste rigori au fost încălcate de către inculpatul Jumbei Sergiu, or, conform procesului-verbal de cercetare la fața locului și a accidentului rutier din 01.06.2015, cât și a foto-tabelului anexat la acesta, s-a constatat că carosabilul are lățimea de 10,7 m, cu deplasarea în două sensuri, iar numărul de benzi de deplasare sunt câte una în fiecare sens, carosabilul este mărginit prin bordură, locul accidentului este trecerea pentru pietoni, de asemenea s-a stabilit că pe partea carosabilă, la o distanță de 3,3 m de bordura stângă și la o distanță de 7,9 m de bordura dreaptă a carosabilului după trecerea pentru pietoni se găsește automobilul de modelul „Land Rover”, de culoare verde, cu n/î xxxxx, automobilul se află la o distanță

de 1,5 m, cu spatele față de trecerea pentru pietoni și cu 4,4 m, în raport cu intersecția.

Tot din procesul-verbal de cercetare la fața locului și fotografiile anexate la acesta s-au constatat deteriorări exterioare pe suprafața geamului dreapta spate a automobilului de modelul „Land Rover”, de culoare verde, cu n/î xxxxx.

În sensul expus, instanța de apel a reținut că, în cazul de față imprudența manifestată la traficul rutier de către inculpatul Jumbei Sergiu, este clar dovedită, reieșind din probatoriul administrat la caz, or, încălcare a regulilor de securitate a circulației se consideră fapta conducătorului mijlocului de transport, care conduce la încălcarea uneia sau a câtorva prevederi ale Regulamentului circulației rutiere sau altor acte normative, ce reglementează securitatea circulației rutiere.

Este contradictorie în viziunea instanței de apel alegația avocatului Vizdoga Ion, precum că anume pietonul Teslaru Ion, a admis încălcarea pct. 116 alin. (1), lit. a) al RCR RM, care indică că „pietonilor li se interzice să se angajeze în traversarea drumului, nemijlocit prin fața sau spatele unui vehicul de rută oprit în stație ori a altor vehicule oprite sau staționate pe drum”, or această normă nu poate fi imputată pietonului Teslaru Ion, în situația în care martorul Neghin Iurie a menționat că a stopat microbuzul înainte de trecerea pentru pietoni pentru a acorda altor pietoni posibilitatea de a traversa strada, dar și pentru a debarca un pasager, astfel că pietonul Teslaru Ion, era în drept să traverseze strada pe trecerea pentru pietoni.

Relevant la caz este și faptul că nu poate fi considerat temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care componenta infracțiunii de încălcare a regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport există atât în acțiunile/inacțiunile lui, cât și în acțiunile/inacțiunile victimei. În acest caz se poate vorbi despre responsabilitatea reciprocă a participanților la trafic.

O importanță deosebită la stabilirea legăturii cauzale o are factorul de așteptare a conduitei regulamentare a participanților la trafic. Aceasta înseamnă că securitatea circulației rutiere depinde de conduita regulamentară a tuturor subiecților acestui proces dinamic, astfel că conform pct. 4 al RCR al RM, că „orice participant la trafic care respectă acest Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestui act”.

În situația de speță, instanța de apel a reținut că, nu există legătură de cauzalitate atunci când consecințele prejudiciabile au survenit, ca urmare a încălcării regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport doar de către victimă, însă în situația din speță, din înregistrările video, anexate la materialele cauzei se vede clar că imprudența la traficul rutier, este manifestată anume de către inculpatul Jumbei Sergiu și nicidecum de către pătimitul Teslaru Ion, care din motive neclare și-a schimbat declarațiile, susținând cu vehemență că anume el s-a lovit de automobil, în situația în care dânsul se afla pe trecerea pentru pietoni și avea prioritate față de vehiculul condus de către inculpat, care urma să asigure că traversarea trecerii pentru pietoni nu va crea careva situații de pericol pentru pietoni.

Instanța de apel a considerat nefondat argumentul apărătorului Vîzdogă Ion, de referință la faptul că interpretările de ordin juridic nu țin de competența expertului auto-tehnic și contravin prevederilor art. 88 alin. (2), art. 147 alin. (2 și 3) și art. 151 alin.

(4) Cod de procedură penală, respectiv raportul de expertiză judiciară nr. 1850 din 01.02.2016, prin prisma prevederilor art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, este nul.

La acest argument, instanța a reținut că conform raportului de expertiză judiciară nr. 1850, din 01.02.2016, expertul nu și-a expus nicidecum viziunea sa asupra încadrării juridice, vinovăției, sau nevinovăției inculpatului Jumbei Sergiu, atâta timp cât acesta a relatat clar că „dacă tamponarea pietonului a avut loc pe trecerea nedirijată pentru pietoni, în asemenea circumstanțe posibilitatea sau imposibilitatea tehnică a șoferului automobilului de modelul Land Rover, de culoare verde, cu n/î xxxxx, de a evita tamponarea pietonului pierde sensul tehnic, deoarece conform pct. 11, lit. f) al Regulamentului Circulației Rutiere al RM „conducătorul de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării este obligat să cedeze trecerea pietonilor la trecerile pentru pietoni cu circulația nedirijată”, și în legătură cu acest fapt cercetări de referință la întrebarea dată nu se efectuează”.

La acest punct de analiză, instanța de apel a constatat că, raportul de expertiză și nemijlocit răspunsurile date de către experții auto-tehnici, corespund nemijlocit întrebărilor care li s-au acordat, totodată în contextul rigorilor art. 88 alin. (2), art. 147 alin. (2 și 3) și art. 151 alin. (4) Cod de procedură penală, experții se expun doar în limitele competenței lor, competențe respectate la caz.

Instanța de apel a reținut că, pretinsa încălcare a termenului de trei luni odată cu pornirea urmăririi penale la data de 10.06.2015, prin ordonanța Procurorului General al RM, iar înaintarea acuzării a avut loc la data de 03.11.2015, este nefondată și contradictorie stării de drept, atâta timp cât pornirea urmăririi penale este actul, recunoașterea persoanei în calitate de bănuț și punerea persoanei sub învinuire sunt acte procedurale și sunt niște procedee legate de desfășurare normală a urmăririi penale și prin sine însăși, pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuț, punerea persoanei sub învinuire, nu afectează drepturile sau libertățile constituționale. Acestea sunt niște măsuri procesuale prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea, și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării acțiunilor menționate.

Deasemenea, instanța de apel a menționat că, termenul de trei luni vizat la art. 63 alin. (2), pct. 3) Cod de procedură penală, urmează a fi calculat nemijlocit din momentul emiterii ordonanței de recunoaștere a lui Jumbei Sergiu, în calitate de bănuț și nicidecum nu din momentul pornirii urmăririi penale așa cum pledează apărătorul, cu atât mai mult că și perioada de trei luni pentru înaintarea învinuirii a fost respectată, or, prin ordonanța procurorului în secția exercitare a urmăririi penale în cauzele de criminalitate organizată și excepționale a Procuraturii Generale, Rotaru Denis, din 30.10.2015, Jumbei Sergiu a fost pus sub învinuire, incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, ulterior, urmare a efectuării expertizei medico-legale complexe, prin ordonanța procurorului în secția exercitare a urmăririi penale în cauzele de criminalitate organizată și excepționale a Procuraturii Generale, Rotaru Denis din 17.03.2016, Jumbei Sergiu a fost pus sub învinuire,

incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În viziunea instanței de apel nu este justificată nici pretinsa încălcare de către procuror a dreptului inculpatului Jumbei Sergiu la un proces echitabil în procesul urmăririi penale, or, în cursul urmăririi penale avocatul Vizdoga Ion, acționând în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale inculpatului Jumbei Sergiu a înaintat o cerere, potrivit căreia s-a solicitat audierea în condițiile art. 153 Cod de procedură penală, a expertului auto-tehnic, audierea unui specialist în scopul aprecierii modului de înregistrare video a camerei de luat vederi și audierea pătimitului, precum și efectuarea confruntărilor legate de elucidarea modului în care ultimul a plasat voluntar piciorul sub aripa dreaptă spate a vehiculului în mișcare.

Urmare a examinării plângerii date, prin ordonanța procurorului în secția exercitare a urmăririi penale în cauzele de criminalitate organizată și excepționale a Procuraturii Generale, Rotaru Denis din 01.04.2016, plângerea inculpatului Jumbei Sergiu, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Fiind contestată în conformitate cu prevederile art. 299¹ Cod de procedură penală, la procurorul ierarhic superior, prin ordonanța procurorului șef al secției exercitare a urmăririi penale în cauzele de criminalitate organizată și excepționale a Procuraturii Generale, Bratunov Corneliu din 15.04.2016, plângerea lui Jumbei Sergiu, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La data de 18.04.2016, avocatul Vîzdoga Ion, acționând în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale lui Jumbei Sergiu Ion, a înaintat o plângere judecătorului de instrucție din cadrul judecătoriei Centru, mun. Chișinău, iar prin încheierea din 12.05.2016, plângerea a fost transmisă spre examinare la judecătoria Orhei, instanță unde s-a aflat cauza penală spre examinare, până a fi transmisă la judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, pentru examinare în fond.

În acest sens, instanța de apel a considerat alegațiile apărătorului de referință la intenția procurorului de a tergiversa examinarea plângerii, neîntemeiate și pur formale, atâta timp cât la data de 21.04.2016, avocatului și învinuitului Jumbei Sergiu li s-a comunicat contra semnătură despre finalizarea urmăririi penale, iar la data de 07.06.2016, Jumbei Sergiu a primit o copie a rechizitoriului, astfel că în cazul de față apărătorul și inculpatul Jumbei Sergiu din acel moment aveau dreptul de a depune o referință la rechizitoriu în conformitate cu prevederile art. 296 alin. (6) Cod de procedură penală.

Mai mult ca atât, instanța de apel a considerat că, în acțiunile procurorului lipsește intenția de tergiversare prin neprezentarea la examinarea plângerii conform art. 313 Cod de procedură penală, având în vedere că acesta finalizând urmărirea penală a dispus transmiterea cauzei penale în instanța de judecată, astfel că conform art. 297 alin. (4) Cod de procedură penală, „toate cererile, plângerile și demersurile înaintate după trimiterea cauzei în judecată se soluționează de către instanța care judecă cauza”, acestea urmează a fi examinate la etapa judecării cauzei.

În viziunea instanței de apel este inoportună și cerința lui Jumbei Sergiu, privind audierea unui specialist în scopul aprecierii modului de înregistrare video a camerei de luat vederi, care a fixat impactul, deoarece urmează a se stabili dacă imaginile video

au fixat momentul impactului, pasul înregistrării, viteza de deplasare a vehiculului, or, majoritatea din întrebările vizate țin de competența unui expert și nicidecum de a unui specialist, astfel că în cadrul urmăririi penale s-a dispus efectuarea expertizei complexe, în cadrul căreia apărătorul lui Jumbei Sergiu a avut posibilitatea de a formula și înainta întrebări față de expert, cu atât mai mult, imaginile video au fost înregistrate în timp și perioadă reală, așa cum este indicat însuși în aceste imagini, iar circumstanțele arătate în aceste imagini sunt conforme atât declarațiilor inculpatului, cât și declarațiilor părții vătămate, la acest capitol lipsind careva divergențe.

Instanța de apel a considerat că, este absolut inoportună și solicitarea privind audierea pătimitului, cât și efectuarea confruntărilor, în vederea elucidării modului în care ultimul a plasat voluntar piciorul sub aripa dreaptă spate a automobilului condus de către inculpat, or, partea vătămată Teslaru Ion, a declarat că în momentul când a pășit pe trecerea pentru pietoni a făcut un pas sau doi, ulterior s-a oprit, oferindu-i automobilului de teren dreptul de a traversa trecerea pentru pietoni, iar la un moment dat a simțit o lovitură, însă acesta nu a făcut nici-o mențiune precum că voluntar ar fi plasat piciorul sub aripa dreaptă a automobilului.

Așadar, rezumând totalitatea de circumstanțe descrise supra, instanța de apel a constatat ca fiind confirmată pe deplin existența în acțiunile lui Jumbei Sergiu anume a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, individualizată prin *„încălcarea regulilor de securitate a circulației, comisă de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau sănătății”*, astfel că careva dubii care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatului lipsesc.

La capitolul numirii pedepsei inculpatului Jumbei Sergiu, instanța de apel a ajuns la concluzia de a numi inculpatului Jumbei Sergiu o pedeapsă sub formă de închisoare, care urmează a fi suspendată condiționat pe un termen de probațiune, acordându-i inculpatului posibilitatea de a se corecta și de a păși pe calea corijării și restabilirii echității sociale.

În opinia instanței de apel, față de inculpat urmează a fi aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen minim de 3 ani, aceasta fiind corespunzătoare faptei comise, dar și având în vedere scopul legii penale, care indică asupra corectării și reeducării inculpatului în vederea neadmiterii pe viitor a careva încălcări a rigorilor de drept. Totodată ținând cont de faptul că pedeapsa penală are drept scop reeducarea condamnatului, aceasta din urmă nicidecum nu trebuie să creeze careva suferințe fizice și psihice, persoanelor atrase la răspundere penală, fapt care denotă că sancțiunea dată va avea un efect pozitiv asupra conștientizării de către inculpat a pericolului social al acțiunilor comise.

Totuși, instanța de apel a găsit de cuviință de a nu dispune executarea pedepsei închisorii numite inculpatului și a dispune suspendarea condiționată a sancțiunii penale privative de libertate pe un termen de probațiune.

Instanța de apel a relevat că, în formarea convingerii că scopul legii penale în acest caz va fi atins, v-a ținut cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a inculpatului Jumbei Sergiu înainte de

săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecății, personalitatea inculpatului care anterior nu a fost condamnat, concluzii care se bazează pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În continuare, instanța de apel a reiterat și faptul că suspendarea condiționată a executării pedepsei are efect imediat prin faptul că pedeapsa aplicată nu se execută ca urmare a suspendării executării ei, iar termenul de încercare în viziunea instanței de apel urmează a fi stabilit pe o perioadă de un an și reprezintă durata de timp în care inculpatul Jumbei Sergiu trebuie să nu săvârșească o nouă infracțiune, să facă dovada că s-a corectat și că scopul pedepsei s-a atins și fără executarea acesteia. Totodată, în decursul acestui termen, comportamentul inculpatului ce urmează a fi condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei necesită a fi supravegheat în scopul verificării dacă încrederea acordată a fost sau nu îndreptățită. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente.

Instanța de apel a considerat de cuviință a aplica față de inculpatul Jumbei Sergiu și sancțiunea penală complementară, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, în primul rând având în vedere că aceasta este necesară în vederea neadmiterii pe viitor a inculpatului pe o perioadă de timp de a conduce mijlocul de pericol social sporit, prin intermediul căruia părții vătămate Teslaru Ion i-au fost cauzate vătămări corporale grave, iar în al doilea rând pedeapsa complementară, este prevăzută de norma de sancționare a art. 264 alin. (3) Cod penal, ca fiind obligatorie de drept.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, împotriva acesteia a declarat recurs ordinar inculpatul Jumbei Sergiu prin care solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței de achitare a acestuia.

În motivarea recursului menționează următoarele:

- inculpatul neîntemeiat și ilegal a fost condamnat pentru pretinsa comitere a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, în pofida existenței în speță a unei circumstanțe ce potrivit art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală, exclude urmărirea penală, și anume:

- referitor la conducătorul vehiculului, în lipsa unui obstacol frontal, care ar prezenta vreun pericol iminent pentru siguranța traficului rutier, în pofida faptului că pietonul se afla în siguranță, în partea laterală a vehiculului, neprezentând vreun risc de tamponare, fapt confirmat de către imaginile video, declarațiile martorului Popescu Vera, declarațiile părții vătămate Teslaru Ion, situarea concomitentă a vehiculului și pietonului pe partea carosabilă, pe trecere de pietoni cu circulație nedirijată, nu implică frânarea bruscă a vehiculului, fapt ce ar contraveni prevederilor pct. 50 lit. d) al Regulamentului, deoarece oprirea vehiculului pe trecerea de pietoni nu poate fi interpretată ca cedare a trecerii pietonului, fiind interzisă și în pct. 69 lit. d) al Regulamentului, creând astfel obstacol în traversarea regulamentară a carosabilului de către pietoni, autorizată doar pe trecerile pentru pietoni conform pct. 114. 1) din Regulament, în cazul existenței acestora. În acest sens, vehiculul urma să-și continue mișcarea în pofida art. 7 alin. 2 din Convenția asupra circulației rutiere din 08.11.1968,

încheiată la Viena: „Utilizatorii drumului care n-au putut să evite crearea unui obstacol sau al unui pericol trebuie să ia măsurile necesare pentru a le face să dispară cât mai repede posibil și în cazul în care nu le pot face să dispară imediat, să le semnaleze celorlalți utilizatori ai drumului”;

- referitor la pietonul Teslaru Ion, în prezența unui obstacol frontal în mișcare ce-i obstrucționează traversarea trecerii pentru pietoni, pietonul nu dispune de prioritatea traversării acesteia, deoarece nu se află în siguranță, obligație instituită prin prevederile Regulamentului circulației rutiere. Continuarea înaintării pietonului pe trecere, prin ridicarea voluntară din culpă gravă a gambei stângi în dreptul vehiculului în mișcare, ar expune unui pericol propria persoană și pe ceilalți participanți la trafic prin frânarea bruscă, schimbarea direcției și vitezei de deplasare, fapt ce ar contraveni cu prevederile Regulamentului enunțate în pct. 3 și în art. 22 al Legii nr. 131 din 07.06.2007 cu privire la siguranța traficului rutier: „să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente”, privitor la respectarea căroră era în drept să conteze inculpatul, potrivit pct. 4 din Regulament.

Astfel, este ușor a stabili lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, deoarece în fața unui obstacol frontal deslușit (vizibil), ce-i blochează trecerea, pietonul s-a oprit (a confirmat acest fapt pătimitul, cât în cadrul urmăririi penale atât și în cadrul cercetării judecătorești), oferind regulamentar deplasarea vehiculului pentru a-i elibera calea, iar ulterior a înaintat pe neașteptate, expunându-se neîntemeiat, contrar prevederilor pct. 3 din Regulament, prin crearea neîntemeiată a obstacolului circulației, unui pericol grav, previzibilitatea acestor evenimente și consecințelor ce urmau să se producă, nefiind deduse obiectiv de către inculpat, fapt ce exclude, în special, imprudența ca semn al laturii subiective din acțiunile ultimului, deoarece el nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale (pietonul a cedat trecerea, vedea clar vehiculul, era în siguranță și nu intenționa să înainteze, situație atestată de imaginile video, declarațiile părții vătămate și martorului ocular Popescu Vera), nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile și, conform circumstanțelor cauzei, nici nu trebuia sau nu putea să le prevadă, că pietonul va înainta contrar oricăror raționamente de securitate personală într-un obstacol frontal pe care l-a deslușit, ezitând inițial să traverseze și cedând trecerea mijlocului de transport;

- raportul causal dintre acțiunile inculpatului și consecințele accidentului nu există și se datorează acțiunilor grăbite ale pătimitului (confirmate de către acesta din urmă, declarațiile martorului Popescu Vera și a inculpatului, care s-a lovit în spatele vehiculului în mișcare, fapt recunoscut tranșant de către acesta;

- instanța de apel a neglijat faptul și că pretinsa tamponare a avut loc când vehiculul ieșea de pe trecerea de pietoni, iar potrivit împrejurărilor faptului, confirmată și de către expertiza în comisie medico-legală auto-tehnică (în partea locului presupusei tamponări), pietonul a ridicat deliberat piciorul în dreptul barei de protecție spate dreapta a vehiculului în mișcare, după ce a cedat trecerea, fapt susținut obiectiv de către partea vătămată, însă neglijat neîntemeiat de către instanța de apel;

- inexplicabile sunt prevederile pct. 11 al Regulamentului, invocate a fi pretins încălcate de către inculpat, menționate în actul de acuzare, nici nu se regăsesc în RCR, ultimele fiind modificate (abrogată) prin HG nr. 494 dia 08.07.2013. Astfel, prevederile pct. 11 lit. f) RCR implică obligația conducătorului: la trecerile pentru pietoni cu circulația nedirijată să cedeze trecerea pietonilor aflați în traversarea drumului pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului. Or, inculpatul nu era obligat în stoparea vehiculului în fața trecerii, în lipsa pietonilor în direcția de deplasare.

Instanța de apel nu a adus nici un argument plauzibil încriminării ilegale inculpatului a încălcării unei norme modificate în anul 2013 (pct. 11 lit. f) RCR, pe pretinsa încălcare a căruia este întemeiată acuzarea procurorului), asumându-și rolul procurorului în repararea erorilor din actul acuzării, ce reprezintă o încălcare vădită a dreptului la un proces echitabil al inculpatului, prevăzut de art. 6 al CEDO;

- argumentul precum că conducătorul auto deține o responsabilitate „absolută” în raport cu pietonul, care ar deține o responsabilitate „redușă”, reprezintă o interpretare denaturată, ce contravine normelor RCR, care tratează în pct. 7 numiții ca participanți la trafic cu drepturi și obligații instituite. Or, potrivit art. 3 RCR: „Participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, ... și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente”, circumstanțe eminente ce nu au existat în cauză, iar pietonul s-a oprit pentru a aștepta eliberarea de către vehicul vizat a trecerii pentru pietoni;

- pretinsa „obligativitate” a conducătorului auto de a prezice orice situație rutieră și acțiune defectuoasă a altor participanți la trafic, doar pentru faptul că este posesorul unui mijloc de pericol sporit, astfel fiind responsabil de orice incident, reprezintă o denaturare arbitrară a realității obiective și o interpretare eronată a normelor legale, ceea ce contravine pct. 4 RCR, care invocă imperativ că: „Orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia”. Or, din momentul staționării pietonului pe trecere, cedând rezonabil și, implicit, regulamentar traversarea vehiculului pentru deblocare trecerii pentru pietoni, conducătorul auto a fost în drept să mizeze pe faptul că pietonul, potrivit pct. 3 RCR și din motive de proprie siguranță, nu va crea alte obstacole decât cele iminente și va înainta subit neîntemeiat, lovindu-se de vehiculul în mișcare;

- este bizară afirmarea acuzării și a instanței de apel precum că inculpatul a tamponat pietonul.

Cum ar fi fost posibilă pretinsa tamponare, cu partea dreapta spate a vehiculului, situată după roata din urmă a acestuia, care nu are proeminențe, fără ca vehiculul să fi virat, iar partea frontală a mașinii ieșise deja de pe trecerea de pietoni (locul contactului pietonului cu vehiculul în mișcare a fost stabilit prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 01.06.2015 și 18.06.2015),, iar cea mai joasă parte a vehiculului este situată la o înălțime mai mare de la sol decât locul fracturii atestate la partea vătămată (partea descriptivă a raportului de expertiză complexă judiciară auto-

tehnică, medico-legală nr. 1850 din 01.02.2016).

Astfel, declarațiile pătimitului, precum că a cedat trecerea vehiculului, iar ulterior din culpă gravă a înaintat deliberat, lovindu-se de spatele mașinii în mișcare, după roata din urmă, capătă credibilitate, probă pe care instanța de apel a neglijat-o;

- vizavi de argumentul acuzării, precum că declarațiile părții vătămate Teslaru Ion, martorilor Popescu Vera și Neghin Iurie, depuse în instanța de fond și instanța de apel, urmează a fi apreciate critic, deoarece contravin celor declarate în cadrul urmăririi penale, sunt absolut neîntemeiate și nu corespund realității obiective. Acuzarea nu a adus nici un argument pretinsei neconcordanțe dintre declarațiile tuturor persoanelor ce fac parte din lista probelor acuzării. Astfel, relatările martorilor au fost dezvoltate în cadrul audierilor contradictorii în ședințele judecătorești, care nu au suferit modificări, fiind analogice celor din instanța de fond (ca și celor depuse în instanța de apel). Astfel, procurorul care a exercitat urmărirea penală a admis o audiere intenționată/neglijentă superficială a persoanelor incluse în lista probelor acuzării, situație neglijată inexplicabil de către acuzator;

- concluziile expertului auto-tehnic în partea referitoare la existența capacității tehnice a conducătorului vehiculului (a inculpatului) de a evita impactul, vizavi de care întrebare primul și-a arogat competențele unui expert în probleme juridice și, contrar competenței, s-a expus pe marginea acestor problemele, legale de modul de acționare a participanților la trafic, potrivit prevederilor regulamentare, cade sub incidența art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală - în această parte fiind lovit de nulitate absolută;

- încălcările admise în cadrul urmăririi penale au fost invocate doar instanța de fond și în instanța de apel, deoarece recurentul a fost privat de dreptul de a face cunoștință cu materialele dosarului astfel fiind în imposibilitate de a obiecta vizavi de încălcările admise.

Astfel, argumentele invocate au fost suficiente instanței de fond pentru se îndoi de temeinicia acuzării înaintate, însă neglijate totalmente, fără vreo explicație plauzibilă, prin denaturarea conținutului lor și neglijarea acestora, de către instanța de apel.

Este inadmisibil modul arbitrar în care se încearcă discreditarea și astfel neglijarea declarațiilor părții vătămate și a martorilor audiați, denaturat prezentând și filmările video a accidentului, pe care nu este fixat momentul pretinsei tamponări a pietonului, neglijând totalmente probele care în cumulul lor denotă lipsa în speță a elementelor infracțiunii, fără să existe vreo probă în confirmarea vinovăției inculpatului;

- conform art. 427 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, servește temei de recurs faptul că „instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză”.

Or, instanța de apel a neglijat încălcările dreptului inculpatului la un proces echitabil, consfințit în art. 6 din CEDO, și anume, încălcarea termenului de menținere în calitate de bănuț/suspect în procesul penal al inculpatului, odată cu pornirea pe

data de 10.06.2015, de către Procurorul General al Republicii Moldova, Gurin Corneliu, a urmării penale împotriva procurorului, adjunct al procurorului raionului Orhei, Jumbei Sergiu, în cazul comiterii de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar înaintarea acuzării numitului a avut loc la 03.11.2015. Astfel, menținerea numitului în calitate sa de suspect/bănuț până la acordarea calității subsecvente de acuzat a depășit termenul legal de 3 luni, prevăzut de art. 63 Cod de procedură penală;

- încălcarea dreptului inculpatului la un proces echitabil în procesul urmării penale (art. 6 paragraful 1) odată cu neglijarea de către procurorul care a exercitat urmărirea penală în speță a obligativității de a pune la dispoziția apărării toate probele materiale în favoarea sau defavoarea acuzatului. Astfel, cererile învinutului: de a înceta urmărirea penală, care a fost respinsă, și de a efectua acțiuni de urmărire penală (respinsă), date cu 12.02.2016 și, respectiv 28.03.2016, menite să-l dezincrimineze în propriul proces, procurorul emitent și procurorul ierarhic superior au respins neîntemeiat plângerile la 28.02.2016 și 15.03.2016 (în cazul primei cereri din 12.02.2016), iar la 01.04.2016 și 15.04.2016 (în cazul celei de-a doua cerere din 28.03.2016), în context fiind obstrucționat accesul învinutului la instanță, prin faptul că:

- procurorul intenționat nu s-a prezentat la ședința de judecată din data de 21.04.2016, numită pentru examinarea plângerilor, depuse conform art. 313 Code procedură penală, de către învinuit, la judecătorul de instrucție al Judecătoriei sectorului Centru, mun. Chișinău, depuse la data de 17.03.2016 și, respectiv, 19.04.2016;

- în pofida numirii spre examinare a cererilor, potrivit art. 313 Cod de procedură penală, la 22.04.2016, procurorul a adus la cunoștința învinutului și apărătorului său despre terminarea urmării penale contrar caracterului incomplet al acesteia. Partea apărării a menționat în procesul-verbal al acțiunii de urmărire penală despre amânarea din vina procurorului a zilei ședinței de examinare a plângerilor de către judecătorul de instrucție - care a fost amânată pentru data de 12.05.2016, ora 10, Judecătoria sectorului Centru, Chișinău.

În pofida faptelor invocate, procurorul intenționat nu a citat partea apărării pentru a face cunoștință cu materialele urmării penale, nu a prezentat judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, materialele cauzei penale pentru examinarea plângerilor conform art. 313 Cod de procedură penală, în ședința numită pentru data de 12.05.2016 și a expediat cauza penală în secret, fără a înștiința învinuitul și apărătorul său, fără a înmâna rechizitoriul învinutului sau apărătorului său, potrivit art. 297 Cod de procedură penală - pentru examinare în fond instanței de judecată;

- în ce privește respingerea cererilor, înaintate la 12.02.2016 și 28.03.2016, potrivit art. 244-247 Cod de procedură penală, remarcă că procurorul emitent și cel ierarhic superior nu au adus niciun argument plauzibil cauzei de respingere a cererii învinutului, care a solicitat încetarea urmării penale, efectuarea acțiunilor de urmărire penală (după respingerea primei cereri) menite si consolideze concluziile despre lipsa vinovăției sale. Astfel, conținutul deciziilor procurorului emitent și a celui ierarhic superior s-a rezumat doar la parafrizarea prevederilor legale (în special al

celor din Regulamentul Circulației Rutierei, în ambele cazuri constituind decizii șablon, declarative, fără a specifica aplicabilitatea acestora (a prevederilor actelor normative invocate) vizavi de cererea înaintată, în raport cu fiecare argument al învinutului, invocând existența probelor pe dosar care dovedesc vinovăția lui Jumbei Sergiu. Or, lipsa unei motivări relevante a ordonanțelor procurorilor, în cadrul examinării cererilor conform art. 299¹ și 299² Cod de procedură penală, ridică chestiuni invocate de către CtEDO în cauza *Vlasia Grigore Vasilescu contra României*, (Cererea nr.60868/00), *Hotărâre din 08.06.2006*. Ultimul argument este valabil și pentru decizia instanței de apel.

5.1. La data de 21.07.2017 inculpatul Jumbei Sergiu a declarat recurs suplimentar în care a invocat argumente similare celor invocate în recursul declarat la data de 05.07.2017 (f.d. 102-110 vol. IV).

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurile declarate de către inculpatul Jumbei Sergiu, invocând că acestea urmează a fi respinse, ca inadmisibile, deoarece soluția criticată este una corectă ce rezultă din cumulul de probe prezentate de acuzatorul de stat și anexate la materialele cauzei și respectiv cercetate în ordinea prevăzută de lege, dându-li-se aprecierea cuvenită. La soluționarea cauzei, instanța de apel a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat cauza sub toate aspectele. Probele prezentate verificându-le și apreciindu-le just prin prizma pertinentei și concludenței, au confirmat vinovăția inculpatului Jumbei S. în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

7. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit alin. (1) art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, est obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sânt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

Revenind la textul recursului ordinar declarat de către inculpatul Jumbei S. se constată, că recurentul invocă temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse*

recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii; instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Colegiul penal lărgit consideră, că instanța de apel la pronunțarea hotărârii de condamnare a lui Jumbei S., nu a stabilit în deplină măsură circumstanțele de fapt și de drept, care au condiționat adoptarea unei astfel de hotărâre.

Astfel, în cadrul examinării cauzei penale în instanța de apel, avocatul I. Vîzdogă în numele inculpatului a reiterat depășirea termenului de menținere a lui S. Jumbei în calitate de bănuț stabilit la art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod procedură penală, invocând că urmărirea penală a fost pornită împotriva lui S. Jumbei „*in personam*” prin ordonanța din 10.06.2015, iar ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit a fost înaintată la 03 noiembrie 2015.

Instanța de apel a reținut că pretinsa încălcare invocată de apărare este nefondată și contradictorie stării de fapt, menționând, că termenul de 3 luni vizat la art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod procedură penală urmează a fi calculat nemijlocit de la momentul emiterii ordonanței de recunoaștere a lui Jumbei Ion în calitate de bănuț și nicidecum nu din momentul pornirii urmăririi penale.

Colegiul penal consideră, că concluzia instanței de apel este una pripită, ori casând sentința de achitare a inculpatului, instanța nu s-a expus argumentat asupra cererii părții apărării privind încetarea procesului penal pe motivul încălcării prevederilor alin. (2) pct. 3) art. 63 Cod de procedură penală. Modalitatea de motivare a soluției la acest capitol nu corespunde practicii judiciare și jurisprudenței CțEDO la care face referire instanța.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal notează că, motivarea unei hotărâri constituie o garanție pentru părți în fața eventualului arbitrar judecătoresc, precum și singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar, circumscriindu-se astfel noțiunii de proces echitabil în condițiile prevăzute de art. 6 CțEDO.

Prin urmare, decizia instanței de apel trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Obligarea instanței să-și motiveze hotărârea pe cauzele penale rezultă din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană. Lipsa motivărilor cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească poate ridica probleme conform art. 6 § 3 din Convenție, referitoare la accesul la justiție, situație în care nu sânt indicate cu suficientă claritate temeiurile pe care se bazează hotărârea, ceea ce împiedică folosirea efectivă a procedurilor de contestare și afectează grav respectarea garanțiilor procedurale la un proces echitabil.

În acest sens se reține că, potrivit jurisprudenței CțEDO, „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă

părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse” (cauza Fomin vs Moldova din 11.10.2011).

În consecință, Colegiul penal conchide că instanța de apel, contrar prevederilor art. 6 § 1, 3 din Convenție, nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil și nu a dat o argumentare motivată tuturor motivelor invocate de partea apărării.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs invocate de recurent și prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, de practica judiciară, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul **Jumbei Sergiu Xxxxx** în cauza penală în privința acestuia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017 și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Pronunțarea integrală la **12 decembrie 2017**.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecători:

Guzun Ion

Covalenco Elena

Catan Liliana

Diaconu Iurie